

Lausunto

21.12.2021

VN/15975/2021

VN/15975/2021-OKM-5

Sosiaali- ja terveysministeriö

OKM:n lausunto hallituksen esitykseen 55 vuotta täyttäneiden työllisyysasteen nostamista koskevaksi lainsäädännöksi

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä 55 vuotta täyttäneiden työllisyysasteen nostamista koskevaksi lainsäädännöksi. Lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa:

Lausuttavaa muutosturvarahan ja muutosturvakoulutuksen arvon määrittelystä? (työttömyysturvalain 9 luku 2 § ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 a luku 3 § 3 momentti)

Tutkimusten perusteella yli 55-vuotiaat osallistuvat vähemmän osaamisen kehittämiseen, joten koulutuksen kohdentaminen heille on tärkeää. Kuitenkin koulutustarvetta on usein enemmän pienipalkkaisissa ammateissa työskentelevillä, joten koulutuksen arvon määräytyminen palkan perusteella voi johtaa siihen, että koulutusta saavat vähemmän ne, jotka siitä eniten hyötyisivät. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö tuo esiin, että kahta kuukautta vastaavan palkan arvolla ei välttämättä voida suoraan hankkia tarpeisiin vastaavaa koulutusta.

Lausuttavaa muutosturvakoulutuksen sisällöstä? (julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 a luku 3 § 1 momentti)

On kannatettavaa, että koulutuksen tulisi olla ammatillisia valmiuksia lisäävää tai yritystoimintaa tukevaa koulutusta, joka edistäisi irtisanotun henkilön nopeaa uudelleen työllistymistä ja vastaisi henkilön esittämiä ammatillisen osaamisensa kehittämisen ja tulevan työllistymisensä kannalta oleellisia tavoitteita ja toiveita. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että koulutuksen sisältöä koskevaa säädöstä sovelletaan laajasti ja esimerkiksi tilanteissa, joissa irtisanotulla henkilöllä on perustaitoihin liittyviä koulutustarpeita, myös aikuisten perustaitoihin liittyvää koulutusta voidaan järjestää muutosturvakoulutuksena. Lisäksi koulutuksen vaikuttavuuden voidaan arvioida paranevan, jos koulutuksen rinnalla irtisanotulle henkilölle tarjotaan ohjausta ja osaamisen kartoitusta.

Koska muutosturvakoulutus ei säännöskohtaisten perustelujen mukaan kata tutkintoon tai sen osaan tähtäävää koulutusta ja koska koulutuksen arvon määrittely toimii osaltaan koulutuksen sisältöä rajaavana tekijänä, on tärkeää, että henkilö tarvittaessa ja viipymättä ohjataan työvoimakoulutukseen tai omaehtoiisiin opintoihin, jos tutkinnon tai sen osan suorittaminen on työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaista. Palvelutarpeen arvioimiseksi on hyvä, että irtisanotulla on mahdollisuus saada myös muita julkisia työvoimapalveluja palvelutarpeen mukaisesti työllistymissuunnitelmassa sovittavalla tavalla.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

Opetus- ja kulttuuriministeriö tuo esiin, että korkeakouluja koskeva lainsäädäntö mahdollistaa tutkinnon osista koostuvan koulutuksen myynnin. Henkilökohtaisesti räätälöidyn tutkinnon osista koostumattoman täydennyskoulutuksen kustannukset voivat nousta melko suuriksi verrattuna käytettävissä olevaan rahoitukseen. Lisäksi korkeakouluilla ei välttämättä ole riittävästi resursseja räätälöidä henkilökohtaisia. Niinpä opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että muutosturvakoulutuksen määrittelyyn olisi mahdollista sisällyttää myös korkeakoulujen tutkinnon osista koostuva koulutus.

Lausuttavaa muutosturvakoulutuksen järjestämisestä? (julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 a luku 4 §)

Opetus- ja kulttuuriministeriö kannattaa esitettyä järjestämisvastuun mallia, jossa järjestämisvastuussa on työvoimaviranomainen, eikä esimerkiksi jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus. Uusi muutosturvakoulutuksen järjestämistehtävä sijoittuu luontevasti osaksi työviranomaisen tällä hetkellä vastuulla olevia irtisanottavien henkilöiden yksilöllisiä muutosturvapalveluita.

Lausuttavaa työllistymisvapaasta ja työnantajan velvoitteista? (työsopimuslain 7 luku 12 a § ja 9 luku 3 b §, merityösopimuslain 8 luku 10 a § ja 10 luku 5 § sekä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 37 a §)

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää hyvänä, että työllistymisvapaata voi käyttää myös osaamis- ja työkykykartoituksen tekemiseen.

Kansliapäällikön sijainen, yliohtaja

Riitta Kaivosoja

Opetusneuvos

Tiina Polo

Jakelu

STM Sosiaali- ja terveysministeriö